

**Valtuustoaloite 17.3.2025 / Jämsään perustetaan joustavan perusopetuksen luokka yläkouluun
syyslukukauden alussa 2026 (Tommi Tapiainen + 6 allekirjoittajaa)**

Sivla 26.03.2026
310/12.00.01/2026

Valmistelija: ma. apulaisrehtori Tuija Huikuri p. 040 707 3980
johtava rehtori Soile Kukkonen p. 040 527 64 20

Tommi Tapiainen ja kuusi (6) allekirjoittajaa ovat jättäneet 17.3.2025 valtuustoaloitteen ”Jämsään perustetaan joustavan perusopetuksen luokka yläkouluun syyslukukauden alussa 2026”.

Aloitteessa todetaan, että ”Joustavan perusopetuksen luokka (JOPO) on yleisopetuksen ja erityisluokan välimaastoon sijoittuva luokkamuoto. Se on tukea tarvitseville yleisopetuksen oppilaille tarkoitettua pienryhmäopetusta ja rakenteeltaan kevyempi kuin erityisluokka. Oppilas hyötyy toiminnallisesta opetuksesta ja sulautuu tarvittaessa osittain yleisopetukseen.”

1. Lainsäätöpohja

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 mukaan kunnat voivat järjestää 7–9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintaa päättämässään laajuudessa. Opetus toteutetaan perusopetusta koskevien säädösten ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Joustavan perusopetuksen (OPS 5.4.2) toiminta tukee oppilaita perusopetuksen oppimäärän suorittamisessa, toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä pitkällä tähtäimellä työelämään sijoittumisessa sekä syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa. Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi oppilaita tuetaan, kun he siirtyvät seuraavaan koulutusvaiheeseen ja edistetään heidän valmiuksiaan menestyä opiskelussa.

Joustava perusopetus on tarkoitettu niille 7–9-luokkien oppilaille, joilla on alisuoriutumista ja heikko opiskelumotivaatio sekä oppilaille, joiden arvioidaan olevan vaarassa syrjäytyä jatkokoulutuksesta ja työelämästä.

Opetuksessa korostuu moniammatillinen sekä eri hallintokuntien ja organisaatioiden välinen yhteistyö. Yhteistyöhön voivat osallistua myös ammatilliset oppilaitokset ja lukiot, vapaan sivistystyön oppilaitokset sekä nuorten työpajat.

Joustava perusopetus toteutetaan koulussa ja ohjattuna opiskeluna työpaikoilla sekä muissa oppimisympäristöissä. Opiskelu koulun ulkopuolella on tärkeä osa opiskelua. Opetuksessa korostuu moniammatillinen ja eri organisaatioiden välinen yhteistyö.

Koulun toimintatapoja ja opetusmenetelmiä kehitetään niin, että ne vastaavat joustavaan perusopetukseen valittujen oppilaiden yksilöllisiä tarpeita. Erityistä huomiota kiinnitetään työmuotoihin, joilla lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta kouluyhteisössä sekä vahvistetaan huoltajien ja kaikkien joustavassa perusopetuksessa työskentelevien yhteistä kasvatustyötä. Opetuksessa painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opiskelumenetelmiä.

2. Pienluokkaopetus Jämsässä

Jämsän perusopetuksessa opiskeli 29.1.2026 yhteensä 1526 oppilasta. Perusopetuksessa on yhteensä 100 erityisluokkapaiikkaa.

2.1. Jämsänjoen yhtenäiskoulussa sijaitsevat erityisluokat:

Kehityksessä viivästyneiden ja/tai kehitysvammaisten oppilaiden kuntouttava opetus

- E1A 8 oppilaspaikkaa
- E1C 8 oppilaspaikkaa
- E1D 8 oppilaspaikkaa

Kehityksessä viivästyneiden ja/tai vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden kuntouttava opetus

- E2B 6 oppilaspaikkaa

Jämsänkosken yhtenäiskoulussa sijaitsevat erityisluokat:

- Koulunkäyntitaitoja tukeva ja kuntouttava opetus 1-6G 10 oppilaspaikkaa
- Koulunkäyntitaitoja tukeva ja kuntouttava opetus 7-9G 10 oppilaspaikkaa
- Nuorisokoti Metsäkonttorilla toimiva erityisluokka 7-9N 10 oppilaspaikkaa

Koulunkäyntitaitoja tukeva ja kuntouttava opetus on tarkoitettu lapsille ja nuorille, jotka tarvitsevat tukea koulunkäynnin haasteisiin. Tavoitteena on tukea oppilaan keskittymisen, tarkkaavuuden, koulumotivaation, itsetunnon, käyttäytymisen ja vastuuntunnon kehitystä. Opetus järjestetään Jämsänkosken yhtenäiskoulussa.

Samassa opetusryhmässä voi olla oppilaita useammalta luokka-asteelta ryhmäkoon ollessa enintään kymmenen oppilasta. Opetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti yleisopetuksen tavoitteita ja oppisisältöjä. Oppilaat osallistuvat yleisopetuksen ryhmään kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti.

Oppilaalle voidaan hakea oppilaspaikkaa, mikäli oppilas on saanut ja sitoutunut omassa koulussa/ luokassa annettuihin tukimuotoihin, mutta ne on todettu riittämättömiksi.

2.2. Joustavan tuen luokat Jämsänjoen ja Jämsänkosken yhtenäiskouluissa

Lisäksi Jämsässä toimii joustavan tuen pienluokkia (2-4H, 5-6H, 7-9H) Jämsänjoen ja Jämsänkosken yhtenäiskouluilla. Luokilla annetaan

yksilöityä opetusta oppilaille, joilla on laaja-alaisia ja moninaista tukea vaativia oppimisen tai toiminnanohjauksen haasteita.

Joustavan tuen luokassa voidaan antaa oppilaan tarvitsema tuki oppilaskohtaisella tuen päätöksellä myös yleisopetuksen luokassa opiskelevalle oppilaalle. Oppilaan tuki suunnitellaan aina yksilöllisesti.

Näiden erityisluokkien oppilasmäärä on enintään 10 oppilasta/opetusryhmä. Samassa opetusryhmässä voi olla oppilaita usealta luokka-asteelta. Luokat ovat ensisijaisesti yhtenäiskoulualueiden omille oppilaille tarkoitettuja luokkia.

Oppilaat osallistuvat yleisopetuksen opetukseen kykyjensä ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaille laaditaan opiskelun ja kehityksen tukemiseksi arviointi, suunnitelma ja näiden pohjalta tehdään viranhaltijapäätös.

3. Joustavan perusopetuksen mukaisen tuen toteutuminen opetuksessa

Jämsän perusopetuksessa on tarjolla useita tapoja tukea oppilaita yksilöllisesti. Oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025, ja siinä korostetaan oppilaan oikeutta saada apua oppimiseensa osana ryhmää ja kouluyhteisöä. Varsinaista paikallista opetussuunnitelmaa joustavan perusopetuksen järjestämiseksi ei ole laadittu, mutta oppilaan tarvitsemia tukimuotoja suunnitellaan ja toteutetaan yksilöllisesti ja joustavasti oppilaan tarpeet ja toimintaedellytykset huomioiden.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa opettajat tekevät suunnitelmallista yhteistyötä. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja suunniteltaessa ja toteutettaessa voidaan hyödyntää esimerkiksi erityisopettajan konsultaatiota. Ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat ensisijaisia tukimuotoja ja kaikkien oppilaiden oikeus.

Osa oppilaista tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (Perusopetuslaki 11 a §). Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa annetaan oppilaalle henkilökohtaista ohjausta, pienryhmäohjausta sekä tehostetaan työelämään ja koulutukseen tutustumista. Tästä ohjauksesta laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8:lla ja 9:llä vuosiluokalla.

Samalla oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia tutustua toisen asteen opintoihin järjestämällä hänelle tutustumisjaksoja eri ammattialoihin osana oppilaanohjausta ja jatko-opintojen suunnittelua. Usein nämä jaksot toimivat myös opiskelumotivaation tukena perusopetuksessa, jolloin perusopetuksen oppimäärän suorittaminen helpottuu.

Jämsän perusopetuksessa on jo käytössä useita erilaisia tukitoimia oppilaiden koulumotivaation ja oppimisen edellytysten parantamiseksi, joko osana yleisopetuksen ryhmää tai erilaisissa pienryhmissä.

Lainsäädäntö velvoittaa opetuksen järjestäjiä huomioimaan jokaisen oppilaan yksilölliset tarpeet, ja tarjoamaan yksilöllistä tukea jokaiselle perusopetuksen oppilaalle.

Perusopetuslaki muuttui oppimisen tuen osalta 1.8.2025 alkaen. Oppimisen tuki on laaja kokonaisuus ja oppilaiden tuen tarpeet hyvin moninaisia. Oppimisen tuen rakenteita arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään tarpeen mukaan lainsäädännön ja talouden määrittämissä raameissa.

Kiitämme aloitteentekijöitä tärkeäksi kokemansa asian nostamisesta esiin ja tahtotilasta toimia lasten ja nuorten eduksi.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosäätö § 31 lautakuntien ja johtokuntien yleinen toimivalta.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta hyväksyy vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen ja esittää sitä kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksymistä varten.

Päätös